

pečajo se samo z gospodarskim zboljšanjem svojih udov. Zato je n. pr. kardinal Manning mogel zahtevati od vseh udov katoliških delavskih društev, da so hkrati vpisani v strokovne delavske zveze (Trade Unions). Ta pametni duh, ki ga imajo na evropski celine v nekoliko samo švicarski socijalni demokratje, kateri tudi v zvezi s katoliškimi delavci vzajemno v svojih zvezah zastopajo delavske koristi, je nekako združen z angleškim značajem, in zato je umevno, da ni tiste besnosti v boju proti religiji v Ameriki, kot je pri nas.

Ameriški škofje in duhovniki so vedno uvaževali to stvar. Ob mnogih prilikah so se javno potegnili za delavce in poudarjali, da imajo ti neoporečno pravico združevati se v društvih v obrambo svojih koristij. Ko so meseca vel. travna l. 1887. hoteli čikaški stavbeniki prisiliti svoje delavce, da izstopijo iz delavskih zvez, so se zanje posebno krepko potegnili katoliški listi v soglasju s škofi in z drugimi duhovniki.

Kardinal Gibbons je vedno neustrašeno zagovarjal „viteze dela“ in je izposloval v Rimu, da je Congregatio s. Officii dne 16. vel. srpana l. 1888. izjavila, da se smejo s katoliškega stališča zagovarjati. Tudi nadškof Ireland je večkrat uspešno v javnosti branil delavske pravice. Jeden glavnih ameriških socijalskih pisateljev in voditeljev, Henry George, bi ne bil mnogo dosegel, ko bi ga ne bil podpiral katoliški župnik v New-Yorku, dr. Mac Glynn. Ko je pa George začel razširjati katoliški veri nasprotne nauke, ga je imenovani župnik pustil in s tem mu vzel veliko njegovega dotedanjšega vpliva.

Angleški škofje in duhovniki pa tudi sicer dejansko posegajo v delavsko gibanje. Med delavci se snujejo po njihovem vplivu podporne blagajne, hranilnice, konsumna društva, ki so sedaj že jako mnogobrojna in izvrstno uspevajo. Do mala povsod, kjer je kaka katoliška delavska naselbina, so tudi taka društva. navadno ločena po narodnosti in skoraj brez izjeme z imenom kakega svetnika. Podpornih društev sv. Jožefa, sv. Cirila in Metoda itd. štejejo tudi med Slovenci obilo.

Sveta ljubezen. (Risal Fr. Dobnikar.)